U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **Ing. F. K.,** zastoupený Mgr. Miloslavem Čejkou, advokátem se sídlem Šumavská 31a, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje,** se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno, o námitce podjatosti podané žalobcem v řízení o kasační stížnosti vedeném Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 2 As 123/2012,

takto:

Soudci Nejvyššího správního soudu Mgr. Radovan Havelec a JUDr. Miluše Došková **nejsou** vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 123/2012.

Odůvodnění:

U Nejvyššího správního soudu probíhá pod sp. zn. 2 As 123/2012 řízení o kasační stížnosti podané žalobcem proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 7. 2012, č. j. 31 A 47/2011 – 223 (dále jen „napadený rozsudek“). Tímto napadeným rozsudkem byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 6. 2009, č. j. JMK 49592/2009, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Břeclav ze dne 12. 1. 2009, č. j. MUBR 1950/2009 o povolení užívání stavby „Závlaha Podivín-Lužice, 3. Stavba“.

V tomto řízení žalobce (dále jen „stěžovatel“) vznesl námitku podjatosti vůči osobám soudců druhého senátu Nejvyššího správního soudu Mgr. Radovanu Havelci, JUDr. Miluši Doškové, který má ve věci rozhodovat, a dále soudkyně prvního senátu JUDr. Marii Žiškové, jakožto senátu náhradního. Dále uvedl, že namítá podjatost vůči všem dalším soudcům (členům či kandidátům komunistické strany, kteří nejsou uvedeni na internetových stránkách Ministerstva spravedlnosti ČR v seznamu soudců), a dále vůči všem soudcům, kteří jsou bývalými či současnými členy nebo kandidáty jiné komunistické strany než KSČ.

V odůvodnění svých námitek stěžovatel uvedl, že Mgr. Radovan Havelec pochybil při rozhodování o námitce žalobce k podjatosti soudců senátu č. 31, vznesené na ústním jednání soudního řízení č. j. 31 A 47/2011 dne 28. 3. 2012, jejíž zaprotokolovaná formulace z úst předsedkyně senátu vedla k odročení tohoto jednání na neurčito z důvodu

rozhodování Nejvyššího správního soudu o vyloučení soudkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové, předsedkyně senátu 31 Krajského soudu v Brně, pro podjatost z dalšího projednávání a rozhodování věci č. j. 31 A 47/2011. Selhání soudce Mgr. Havelce má podle stěžovatele spočívat v tom, že se sám nevyloučil pro podjatost k osobě JUDr. Jaroslavy Skoumalové z důvodu své předešlé mnohaleté činnosti jako soudce v senátu Krajského soudu v Brně, kde s ní spolurozhodoval a kterému předsedala.

Stran námitky podjatosti vůči JUDr. Miluši Doškové a JUDr. Marii Žiškové, které jsou uvedeny na internetových stránkách MS ČR v seznamu soudcům, kteří byli ke dni 17. 11. 1989 členy KSČ, stěžovatel uvedl, že vzhledem k jejich dlouhodobému členství v KSČ je možno se obávat, že jejich ztotožnění se s bývalým politickým režimem a ideová politická orientace je činí myšlenkově neschopné zůstat nestrannými v případě soudního sporu občana se současnými správními orgány ČR, jehož primární příčinou je porušení zákona státním orgánem v 70. letech ve prospěch organizace ve vlastnictví státu a následné nedodržení podmínek, které zmíněný totalitní státní orgán určil této organizaci ve vlastnictví státu.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel nepovažuje označený seznam soudců, kteří byli členy KSČ, za kompletní, požádal o to, aby Nejvyšší správní soud sám tyto případy soudců vyloučil z možné účasti na projednávání a rozhodování o této kasační stížnosti (tzn. všechny soudce, kteří byli nebo jsou členy nebo kandidáty jiné komunistické strany než KSČ). Důvodem této námitky je přesvědčení stěžovatele, že tito soudci se natolik ztotožnili s komunistickými idejemi spočívajícími v upřednostňování státního vlastnictví a zespolečenšťování a využívání soukromého majetku občanů, že by hodnotili kasační stížnost stěžovatele jinak, než jak to odpovídá právnímu řádu demokratického právního státu. V opačném případě je stěžovatel odhodlán dodatečně požádat Nejvyšší správní soud o poskytnutí takové informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů.

Soudce Mgr. Radovan Havelec k námitce podjatosti uvedl, že nepopírá, že řadu let působil společně s JUDr. Skoumalovou v rámci jednoho senátu, zároveň však nesouhlasí s tím, že by tato skutečnost měla být sama o sobě důvodem, pro nějž byl nebyl schopen objektivně posoudit, zda je tato soudkyně z rozhodování ve věci vyloučena či nikoliv. Jde o zcela běžnou situaci, s níž se soudci při jakémkoliv rozhodování v rámci působení v různých soudních instancích setkávají. Otázka, kdy dřívější členství soudce v politické straně vyšlo najevo, musí být spojována nikoliv s osobou soudce, který o takové námitce podjatosti rozhoduje, ale s osobou, která takovou námitku vznáší. Námitka stěžovatele vznesená vůči JUDr. Skoumalové byla vyřízena přípisem ze dne 5. 4. 2012, č. j. Nao 25/2012 – 196, jímž byla věc vrácena Krajskému soudu v Brně bez věcného vyřízení s tím, že námitka podjatosti byla stěžovatelem vznesena až po uplynutí zákonem stanovené lhůty, a proto k ní nebylo možné přihlížet. Z uvedených důvodů se subjektivně Mgr. Radovan Havelec necítí být z projednání a rozhodování v této právní věci podjatý. Ve vztahu k věci, k účastníkům či jejich zástupcům není v žádném poměru, na rozhodování ve věci samé se na úrovni krajského soudu nepodílel. Pro úplnost dále prohlásil, že jeho dřívější pracovní působení v senátě s JUDr. Skoumalovou nevnímá jako důvod, pro který by neměl být schopen předloženou právní věc objektivně a nestranně rozhodnout.

Soudkyně JUDr. Miluše Došková k námitce podjatosti uvedla, že členství v KSČ ukončila a po dobu 23 let není členem žádné politické strany. Od roku 1994 je soudkyní. Dále uvedla, že se vždy snažila rozhodovat podle práva a demokratických principů,

přičemž její dřívější členství v KSČ nikdy nemělo vliv na její nestrannost. Nemá rovněž žádný konkrétní vztah k účastníkům řízení, jejich zástupcům či k věci samé a necítí se tak být podjatou.

Rozhodnutí o těchto námitkách podjatosti připadlo do třetího senátu, pod předsednictvím JUDr. Petra Průchy. Případná podjatost předsedy třetího senátu JUDr. Petra Průchy byla posouzena v samostatném usnesení ze dne 16. 10. 2012, č. j. Nao 72/2012 – 41, jímž jiný senát Nejvyššího správního soudu rozhodl o tom, že JUDr. Petr Průcha není vyloučen z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Nao 69/2012, tedy námitky podjatosti.

Nejvyšší správní soud připomíná, že podle § 8 odst. 1 s. ř. s. *jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v projednávané věci, nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*.

Podle ustanovení § 8 odst. 3 s. ř. s. platí, že *soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce, Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.*

Nejvyšší správní soud podotýká, že důvodem pro vyloučení soudce může být pouze jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen např. příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem (ať již zjevně přátelským či nepřátelským), může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod.

U osoby soudce Mgr. Radovana Havelce má podle stěžovatelova tvrzení jeho podjatost spočívat v jeho kolegiálním vztahu se soudkyní Krajského soudu v Brně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a jejím členství v KSČ, o němž měl mít dle přesvědčení stěžovatele Mgr. Radovan Havelec povědomí. Přesto se však nevyloučil z rozhodování o podjatosti této soudkyně Krajského soudu v Brně. Stran soudkyně JUDr. Miluše Doškové stěžovatel nenamítal konkrétní vztah ke své osobě ani k osobě JUDr. Skoumalové, nýbrž pouze její bývalé členství v KSČ. K těmto námitkám směřujícím k vyloučení osob těchto soudců Nejvyšší správní soud uvádí následující.

Jak již zdejší soud několikráte v obdobných věcech dovodil, nelze ze skutečnosti, že soudce byl před 17. 11. 1989 členem bývalé Komunistické strany Československa bez dalších relevantních důvodů vyvodit, že je takový soudce podjatý. Nic na tom nemění ani skutečnost, že Ministerstvo spravedlnosti ČR zveřejnilo seznam soudců – bývalých členů KSČ - na svých internetových stránkách, odkud také stěžovatel zřejmě získal tyto údaje. Tento názor potvrdil i Ústavní soud jak ve svých dřívějších usneseních (např. usnesení ze dne 17. 9. 2009, sp. zn. IV. ÚS 682/09), tak i v nálezu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS

517/10 ve věci poskytnutí informací o soudcích, kteří byli členy KSČ před 17. 11. 1989. Stěžovatelovo tvrzení o tom, že tito soudci – bývalí členové KSČ - jsou natolik ztotožněni s bývalým politickým režimem a ideová politická orientace je činí myšlenkově neschopné zůstat nestrannými v případě soudního sporu občana se současnými správními orgány ČR, je pouze neopodstatněným předsudkem. Pokud by stěžovatel chtěl dovodit podjatost uvedených soudců ve své věci, musel by předestřít soudu relevantní skutečnosti, které by tyto soudce spojovaly s jeho osobou, zástupcem či s věcí samou. To však stěžovatel v případě JUDr. Miluše Doškové neučinil vůbec a v případě soudce Mgr. Radovana Havelce pouze v náznacích. Nejvyšší správní soud zde odkazuje i na aktuální právní názor vztahující se k výkladu citovaného nálezu Ústavního soudu ČR ze dne ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10, podle něhož „*závěry vyslovenými Ústavním soudem v nálezu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10, ohledně možné podjatosti soudce z důvodu jeho bývalého členství v KSČ, není nijak dotčena povinnost účastníka řízení, který podjatost takového soudce namítá, uvést další konkrétní skutečnosti, pro něž má za to, že daný soudce je z projednávané věci vyloučen. Vliv členství soudce v KSČ na jeho nestrannost a nezávislost je třeba posuzovat nikoli paušálně, ale případ od případu, ve vztahu ke konkrétním okolnostem projednávané věci*“ (viz k tomu usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2011, č. j. Nao 6/2011 - 208, přístupné na www.nssoud.cz). Pro úplnost Nejvyšší správní soud podotýká, že předmětem sporu mezi stěžovatelem a žalovaným v řízení vedeném pod sp. zn. 2 As 123/2012 je tvrzené porušení jeho vlastnického práva k pozemkům v oblasti dotčené povolením stavby Závlaha Podivín – Lužice. Tento spor nemá ze své právní podstaty žádnou konkrétní vazbu na členství či politické postoje soudců, kteří mají přezkoumat zákonnost napadeného rozhodnutí. Stěžovatelovy námitky proti soudkyni Nejvyššího správního soudu JUDr. Miluši Doškové jsou tedy neopodstatněné, a tudíž nedůvodné.

Stěžovatelovo tvrzení, že Mgr. Radovan Havelec byl podjatý ve věci rozhodování o podjatosti JUDr. Jaroslavy Skoumalové, rovněž nelze považovat za důvodné. Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že soudce nečiní podjatým ani institucionální vazba na prostředí, o němž má rozhodovat (viz k tomu obdobně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2012, č. j. Nao 27/2012 - 126, přístupné na www.nssoud.cz). Tím méně může činit podjatým soudce pouhé předchozí pracovní zařazení v témže senátu, v jakém působí soudkyně, o jejíž podjatosti má soudce rozhodnout. Pokud by měla být taková námitka stěžovatele důvodná, pak by nebylo v zásadě možné rozhodovat o podjatosti soudce Nejvyššího správního soudu ve smyslu ustanovení § 8 odst. 3 s. ř. s., neboť o něm rozhodují vždy jeho kolegové, kteří mohli být dříve zařazeni v témže senátu, v jakém působí soudce, jehož podjatost je namítána. Pokud stěžovatel namítal, že Mgr. Havelcovi mělo být v důsledku jeho kolegiálních vztahů s JUDr. Jaroslavou Skoumalovou známo, že byla dříve členkou KSČ, pak je třeba uzavřít, že takové tvrzení je stran posouzení námitky podjatosti zcela irelevantní. Vědomost či nevědomost soudce o členství jeho kolegy v politické straně nemá žádný potenciál zapříčinit vztah k věci či k účastníkům, který by mohl představovat důvod pro vyloučení soudce z rozhodování věci pro podjatost.

K ostatním stěžovatelovým námitkám, které směřují jednak proti člence náhradního senátu JUDr. Marii Žiškové, a dále pak i proti ostatním soudcům Nejvyššího správního soudu, kteří by podle názoru stěžovatele mohli „zatajit“ své členství v KSČ před 17. 11. 1989, jakož i soudcům, kteří byli nebo jsou členy jiných komunistických politických stran, Nejvyšší správní soud uvádí, že jsou nepřípustné. Právo namítnout podjatost soudce svědčí účastníku řízení ve vztahu k osobám konkrétních soudců, kteří

mají aktuálně ve věci rozhodovat, a to jen ze zákonem stanovených důvodů. Pokud tedy ve věci stěžovatele JUDr. Marie Žišková aktuálně nerozhoduje, stejně jako další eventuální soudci, potom v této fázi Nejvyššímu správnímu soudu o jejich podjatosti rozhodovat nepřísluší. Pokud by nastala situace, že by JUDr. Marie Žišková, popř. jiný soudce, měla (měl) ve věci stěžovatele rozhodovat, potom by se Nejvyšší správní soud ke stěžovatelově námitce podjatosti vrátil.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů podjatost soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Miloslavy Doškové pro rozhodování ve věci stěžovatele vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 2 As 123/2012 neshledal, a proto rozhodl tak, že předmětní soudci nejsou z projednávání a rozhodování této věci vyloučeni.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. listopadu 2012

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu